

IZLOŽBA GEODETSKIH INSTRUMENATA I ZEMLJOVIDA U VIROVITICI I SLATINI

U Gradskome muzeju grada Virovitice, smještenu u lijepome dvorcu grofova Pejačevića što dominira središtem grada, bila je od 31. ožujka do 7. travnja 1995. godine postavljena izložba geodetskih instrumenata i zemljovida. Ukupno 47 izložaka, navedenih i opisanih u katalogu izložbe, prikladno je ilustriralo složenu geodetsku djelatnost stručnjacima i pogotovu širem krugu posjetitelja. Izložbu je organiziralo Društvo geodeta Županije virovitičko-podravске i Ured za katastarsko-geodetke poslove Županije virovitičko-podravске.

Izložba je otvorena nakon završetka II. godišnje skupštine Društva geodeta županije pa su bili prisutni svi sudionici skupštine i gosti iz Poglavarstva grada i susjednih općina, koje su financijski pomogle ostvarenju izložbe. Izložbu je prigodnim govorom otvorio prof. dr. sc. Paško Lovrić.

Na dan otvorenja izložbe posebno su prikazani najnoviji geodetski instrumenti svjetskih proizvođača Topcon, Zeiss i Wild (danas Leica). Među trajnim izloščima isticali su se dva teodolita i busolni teodolit iz prošlog stoljeća, te redukcionih tahimetar i niveliri iz prve polovice ovoga stoljeća.

Iz bogata muzejskog fonda crtanih dokumenata i fonda Ureda za katastarsko-geodetske poslove bilo je izloženo nekoliko zemljovida nastalih od 16. stoljeća do naših dana, s prikazom područja nekad mnogo veće županije virovitičke i današnje Virovitičko-podravске županije. Nakon njih slijedili su topografski zemljovidi užeg područja Virovitice, nastali u prošlom i ovom stoljeću.

Usporedno, ponekad jedinstveno s geodetsko-topografskim izmjerama izvodile su se na našem tlu i sustavne geodetsko-katastarske izmjere. Njihov neposredan rezultat jesu katastarski zemljovidi, koje zbog detaljnoga, geometrijski vrlo točnog prikaza nazivamo planovi. Na izložbi je bio prikazan plan središta Virovitice nastao u Franciskanskoj izmjeri 1862. godine i do njega obnovljeni katastarski plan objavljen 1900. godine, nakon provedene reambulacije. Taj plan Virovitice iz 1900. godine, iako u lošem stanju, još je u uporabi, jer se na njemu osniva zemljišna knjiga. Na žalost, izloženi novi katastarski plan k.o. Virovitice iz 1974. godine još nije u uporabi u zemljišnoj knjizi, jer nije proveden zemljišno-knjižni ispravni postupak. Ipak, izloženi uzorak katastarskog zemljovida izraden digitalnim postupkom najavljuje novo doba.

Osim izvornih katastarskih planova na izložbi su bili prikazani i suvremeni planovi katastra vodova s pripadajućim skicama izmjere plinskog i električnog voda.

Uz stare katastarske planove vrlo je značajan izložak bio i Smodekov »Priručnik za one poslove, koje občinska poglavarstva i gradski porezni uredi samostalno obavljaju«, objavljen u Zagrebu prije 100 godina!

Virovitica je 1993. godine dobila novi zidni i priručni plan grada namijenjen za opću orijentaciju, pa je on zauzeo određeno mjesto među izloščima.

Izložbu instrumenata i zemljovida lijepo su popunili primjerci starog i novoga geodetskoga mjernog i crtaćeg pribora. Osobito je pozornost privukao stari mjerni lanac dužine 5 bečkih hvati.

Nakon zatvaranja, izložba je premještena u Centar za kulturu grada Slatine gdje je bila otvorena od 8. do 18. travnja 1995. godine.

Uvjereni smo da je izložba bila korisna posjetiteljima i da je pridonijela ugledu geodetske djelatnosti.

Sanja Kičinbaći

OBAVIJESTI IZ OSJEČKE ŽUPANIJE

Nagli razvoj elektronike, elektroničkih računala i ostalih tehničkih uređaja bitno se odrazio i na precizne geodetske instrumente. Tako imamo danas u uporabi elektroničke tahimetre, tj. digitalne teodolite s elektroničkim očitanjem krugova (limbova), te integriranim elektro-optičkim mjeracem dužina, mikroracunalom i priključkom za registriranje.